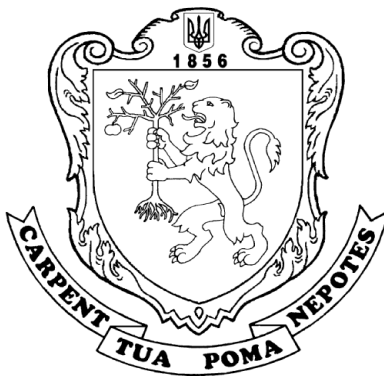

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С. З. Гжицького
Факультет управління, економіки та права
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

для здобувачів освітнього ступеня Магістр зі спеціальності
D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

ДУБЛЯНИ 2025

Назва дисципліни: Страховий менеджмент

Розробник: к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Східницька Г. В.

Шифр та назва галузі знань, здобувачів ступеня Магістр:

D Бізнес, адміністрування та право

D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Викладач дисципліни: Східницька Галина Володимирівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справа та страхування
e-mail: galinashid@gmail.com

Затверджено на засіданні методичної комісії спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Протокол № 2/1 від 05.03.2025 р.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Страховий менеджмент» є обов'язковою навчальною дисципліною, що належить до циклу професійної підготовки за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузь знань D Бізнес, адміністрування та право, яка викладається в 2 семестрі. Підсумковий контроль - екзамен.

Курс викладається у формі лекцій, практичних занять та самостійної роботи.

Обсяг курсу – 6 кредитів ЄКТС (180 годин) аудиторних занять, з них 40 годин лекцій, 20 годин практичних і семінарських занять та 120 години самостійної роботи.

Пререквізити курсу – страхування, фінанси підприємств, страхові послуги, менеджмент, фінансовий ринок, ринок цінних паперів, ринок фінансових послуг, фінансова безпека.

Постреквізити курсу – фінанси страхових організацій, актуарні розрахунки в страхуванні, корпоративні фінанси, міжнародні фінансові організації.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» є формування системи спеціальних знань та практичних навичок у галузі страхування, здобути глибокі знання з питань теорії створення та практичного застосування конкретних механізмів управління страхуванням, перестрахуванням та формуванням, розміщенням страхових резервів та їх управлінням в діяльності страхових організацій.

Даний курс дозволить здобувачам вищої освіти: отримати розуміння механізму функціонування страхових компаній, формування та використання його страхових та фінансових ресурсів з метою оптимізації економічних результатів діяльності; вивчити теорії та практики діяльності підприємства, управління ним у конкурентному середовищі; сформувати вміння ефективно використовувати ресурсний і виробничо-господарський потенціал суб'єкта підприємництва.

Формат курсу – проведення лекцій, практичних і семінарських занять та консультації для кращого розуміння тем, виконання курсової роботи студентом, проведення наукових досліджень та опублікування їх результатів (написання статей, тез конференцій, доповідей круглих столів і семінарів, співавторство у написанні розділів до науково-дослідної теми кафедри).

В процесі навчання здобувачам вищої освіти проводяться різні види лекцій, зокрема тематичні лекції, лекції дискусії, проблемні лекції, лекції-пресконференції із запрошенням практичних спеціалістів зі сфери страхування. Семінарські заняття студентів проводяться у вигляді семінарів-диспутів, семінарів з виступами студентів, семінарів-практикумів. Використовуються також ігрові методи інтерактивного навчання (дидактичні, ділові, рольові організаційно-діяльнісні ігри). На практичних заняттях застосовуються такі методи як дослідження, самостійна робота, розв'язування контрольних завдань, розбір ситуацій із практики та ін.

У результаті вивчення дисципліни здобувач набуде компетентностей:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК 7 Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування
Програмні результати	ПРН01 Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справ та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. ПРН03 Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.. ПРН04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПРН09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПРН11 Застосовувати поглиблені знання у сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень. ПРН12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ЗМІСТ)

- Тема 1. Зміст страхового менеджменту, його складові та завдання
- Тема 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією
- Тема 3. Стратегія управління страховою організацією
- Тема 4. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі
- Тема 5. Управління відбором ризиків на страхування
- Тема 6. Врегулювання страхових претензій
- Тема 7. Управління фінансовими результатами страхових компаній
- Тема 8. Управління платоспроможністю страхових компаній
- Тема 9. Управління фінансовою надійністю страхової компанії
- Тема 10. Антикризове управління в страхових компаніях

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни „**Страховий менеджмент**” відбувається у формі навчальних аудиторних занять, під час яких магістри отримують необхідні знання (лекції, практичні заняття, консультації) та виконання самостійної роботи в позааудиторний час.

Вкладанні лекційного матеріалу відбувається у формі лекцій-бесід і лекцій-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дає змогу привернути увагу слухачів до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як виконання індивідуального завдання, дискусія, тести, розв’язування задач та ситуаційних вправ.

Передбачено за необхідності проведення лекцій і практичних занять з використанням дистанційних методів навчання.

Самостійна робота передбачає виконання завдань практичного характеру, передбачених програмою курсу, що не завершені чи не можуть бути виконані в рамках аудиторних занять, самостійне вивчення окремих питань.

Магістри працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими індивідуально.

Магістри повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з «Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування» пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Магістри представляють опрацьований практичний матеріал (виконане завдання) з відповідної теми.

Організація навчального процесу передбачає дотримання вимог академічної доброчесності. Письмові роботи магістрів повинні відображати їх власні міркування, результати здійснених ними досліджень. порушеннями академічної доброчесності під час вивчення дисципліни вважаються: академічний плагіат, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ’єктивне оцінювання. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі магістрів є підставою для її незарахування викладачем.

ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. **Зміст страхового менеджменту, його складові та завдання**

1. Предмет і завдання дисципліни "Страховий менеджмент".

2. Особливості страхування як підприємницької діяльності в умовах глобальної економіки.

3. Інфраструктура страхового ринку України та особливості його розвитку на сучасному етапі

Тема 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією

1. Охарактеризувати склад основних ресурсів страховика.

2. Які завдання стоять перед менеджментом страховика в управлінні фінансовими ресурсами?

3. Що виступає критерієм оцінки використання будь-якого ресурсу страхової компанії?

4. Які основні вимоги ставляться до створення страхових компаній?

5. В чому полягає відмінність між філіями і представництвами страхових компаній?

6. Що собою представляють агентства страхових компаній?

7. Охарактеризувати принципи управління страховою компанією.

Тема 3. Стратегія управління страховою організацією

1. Зміст, складові та система стратегічного управління страховою організацією.

2. Процес стратегічного планування в страховій компанії з врахуванням чинників зовнішнього економічного середовища.

3. Впровадження в діяльність українських страхових компаній управління на основі збалансованої системи показників.

4. Внутрішні бізнес-процеси як елемент стратегічного управління страховою компанією

Тема 4. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі

1. Завдання, функції та особливості організації маркетингової діяльності в страховій компанії.

2. Система розробки та продажу страхових послуг.

3. Управління рекламною діяльністю страхової компанії.

4. Управління відносинами страховика зі страховими посередниками.

5. Bancainssurance як специфічний канал реалізації страхових послуг.

6. Специфічні підходи до реалізації страхових послуг

Тема 5. Управління відбором ризиків на страхування

1. Поняття ризиків в страхуванні та їх класифікація.

2. Оцінка ризиків при прийнятті їх на страхування (андеррайтинг).

3. Основи і організація актуарних розрахунків, основні показники.

4. Укладення страхових договорів та контроль за їх виконанням

Тема 6. Врегулювання страхових претензій

1. Служба врегулювання претензій, її завдання та місце в страховій компанії.

2. Спеціальні види врегулювання страхових претензій.

Тема 7. Управління фінансовими результатами страхових компаній

1. Склад доходів і витрат страхової компанії.

2. Управління формуванням прибутку страхової компанії.

3. Використання методу "директ-костинг" для управління фінансовими результатами страхової компанії.

Тема 8. Управління платоспроможністю страхових компаній

1. Надати визначення платоспроможності страхової компанії.
2. Чим відрізняється поняття ліквідності від поняття платоспроможності страховика?
3. Що може загрожувати ліквідності страхової компанії?
4. Які дії може проводити страхова компанія у випадку виникнення загрози її ліквідності?
5. Які труднощі можуть виникати у страхової компанії в управлінні ліквідністю, зважаючи на реалії розвитку вітчизняного страхового ринку?
6. Які вимоги до забезпечення платоспроможності страховиків ставляться в Україні?
7. Що собою представляють вільні резерви страховика?

Тема 9. Управління фінансовою надійністю страхової компанії

1. Визначення фінансової надійності страхової компанії та фактори, що її забезпечують.
2. Управління страховим портфелем страхової компанії.
3. Управління формуванням і розміщенням . страхових резервів.
4. Управління розміщенням страхових резервів.
5. Управління перестраховими операціями.

Тема 10. Антикризове управління в страхових компаніях

1. Сутність, причини і наслідки фінансової кризи в страховій компанії.
2. Процес реорганізації, санації і ліквідації страхової компанії.
3. Державний контроль за платоспроможністю страхової компанії, засоби впливу і реагування на фінансові порушення страховиків.
4. Організація антикризового управління в страхових компаніях.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Для перевірки рівня засвоєння магістром матеріалу з наведеної дисципліни та сформованості в нього компетентностей застосовується комплекс методів контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне -детальний аналіз відповідей студентів).
2. Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка (економічні диктанти, вирішення задач і та ситуаційних вправ, складання тез, підготовка різних відповідей, рефератів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо).
3. Практична перевірка (здійснення складання, налагодження, розробка документації, виконання практичної роботи, аналіз виробничої інформації , вирішення професійних завдань, ділові ігри і т. д.)
4. Стандартизований контроль (тести).

Види контролю: Поточний контроль, проміжний та семестровий контроль

Результати навчальної діяльності оцінюються за 100-бальною шкалою. Іспит виставляється за умови отримання 60 і більше балів як результату підсумку балів за засвоєння окремих тем дисципліни:

Поточне тестування та самостійна робота (разом 100 балів)										Сума
«Страховий менеджмент»										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

В умовах дистанційного навчання поточний і підсумковий контроль здійснюється з використанням інтернет-технологій різними шляхами комунікацій (зокрема, Zoom, Google Meet, Moodle).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М.. Страховий менеджмент: навч. Посібник. Полтава: ПДАА, 2018. 252 с.
2. Базилевич В. Д., Базилевич К. С. Страхова справа. К. С. 5-те вид. стер. К.: Знання, 2006. 351 с.
3. Гаманкова О. О. Фінанси страхових організацій: навч. посіб. Гаманкова О. О. К.: КНЕУ, 2011. 328 с.
- 4.. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 р. № 85/96 ВР, редакція від 01 січня 2017 р. URL: : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/85/96> (дата звернення 11.02.2025).
5. Слободянюк Н.О. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Кривий Ріг, 2016. 165 с.
6. Супрун А.А., Супрун Н. В. Страховий менеджмент: навч. посіб. Львів: Магнолія 2006, 2011. 301 с.
7. Страховий менеджмент: підручник / С.С. Осадець, О.В. Мурашко, В.М. Фурман та ін.; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С.С. Осадця. К.: КНЕУ, 2011. 333 с.

Допоміжна

1. Василенко А. В. Інвестиційна стратегія страхових компаній: навчальний посібник. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 168 с.
2. Гаманкова О. О. Облік і аудит у страхових організаціях: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2014. 183 с.
3. Головка А. Т. Основи довгострокового страхування : навчальний посібник. Алтера, 2007. С. 30-53.
4. Основи актуарних розрахунків : навчально-методичний посібник / за ред. чл. Українського Товариства актуаріїв І. О. Ковтуна. К. : Алтера, 2004. 328 с.

5.Плиса В. Й. Страховий менеджмент : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 377 с.

6. Федоренко В. Г. Основи страхового менеджменту: підручник для вузів. К. : Алерта, 2007. 420 с.

7. Шишпанова Н. О. Страховий менеджмент: опорний конспект лекцій. Миколаїв, 2017. 169 с. 10. Шірінян Л. В. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Київ: НУХТ, 2014. 143 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

2. Електронні інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

3. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського (каталоги): <http://nbuv.gov.ua/node/554>.

4. Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України: вул. Стефаника, 2; тел. 74-43-72

5. Львівська обласна наукова бібліотека: просп. Шевченка, 13; тел.74-02-26

6. Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ: вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41

7. Центральна міська бібліотека ім Лесі Українки: вул. Мулярська, 2а; тел.72-05-81.

8. Бібліотека Львівської комерційної академії (вул. Туган-Барановського, 10, тел 79-76-40).